

5

Aylık Çocuk Dergisi
Ekim 2021 / Sayı 64
Fiyatı 16 Lira

16 Sayfa
Bulmaca Eki
Hediye

ÇAMLIKA

ÇOCUK

Geliştir Kendini

1

HARCASAM MI HARCAMASAM MI?

ÇOCUK
AR
Artırılmış Gerçeklik
Uygulaması

- Gülyüz Sokağı
Maceraları
- Gezgin Leylek
Norveç'te

ISSN 2495-7745
64

Ekim sayımız çıktı!

Merhaba Arkadaşım!

*Para olmadan önce alışveriş nasıl gerçekleşiyordu?
Acaba günümüzde takas yöntemi ile her ihtiyacımızı karşılayabilir miyiz? Yeni sayımızda bu soruların cevabını aradık. Paranın tarihi yolculuğu, tutumlu olmak ve bilinçli tüketici olmak gibi konuları da bu sayımızda bulabilirsin. Ayrıca madenî para deneyi, tavşan kumbaram etkinliği ve birçok bilgi dolu yazı seni bekliyor.*

İyi okumalar...

Ne var ne çok!

Çin'in Şanghai kentinde dünyanın en büyük astronomi müzesi açıldı.

Bina tasarlanırken gezegenlerin ve yıldızların hareketlerinden esinlenildi.

Düz çizgiler veya dik köşeler yerine, dairesel çizgiler tercih edildi.

420 bin metrekare toplam alanı bulunan müzede, 23 metrelik bir güneş teleskobu, 300 parça eser ve bir planetaryum (gezegenevi) bulunuyor.

En Büyük Astronomi Müzesi

Bir Kasaba Tek Bina!

Bütün kasaba bu binada yaşıyor. ABD'nin Alaska eyaletinde yer alan Whittier kasabası sakinleri, şehirdeki bu binada kalıyor. 1957 yılında tamamlanan Begich Towers binası, yaklaşık 300 kişinin evi. Bina içerisinde her şey mevcut; market, okul, postane, belediye, kuaför... Hatta binada topraksız tarımla sebze bile yetiştirebiliyorlar. Ayrıca bina, özel malzemelerle yapıldığı için depremlere karşı da dayanıklı.

AVA GİDEN AVLANIR

Gülyüz Sokağı Maceraları

Yazan: Mustafa Ecevit - Çizen: Pervin Özcan

Temmuz ayının ortalarıydı. Yine toplanmıştık. Senede bir iki defa yapardık bunu. Sokağımızdaki birçok aile, bu etkinliğe katılırdı. Şehrin gürültülü ortamından uzaklaşıp sakin bir gün geçirmek insanı dinlendiriyordu.

Baraj gölünün yanında çok güzel bir piknik alanı vardı. Ortasından geçen küçük derenin içinde, annelerinin peşine takılmış olan yavru ördeklerden gözümüzü alamıyorduk. Çevredeki irili ufaklı başka ördeklerin “vak vak” sesleri, kaz sesleri ve ağaçların dallarında cıvıldaayan kuşların sesleri, piknik alanında oynayan çocukların seslerine karışıyordu. Mangallardan çıkan

dumanlar gökyüzüne yükseliyordu.

Sanki önümüzde kocaman bir tablo vardı. Gerçek bir tablo... Ona bakıyorduk. Daldığımız manzaradan babamın sesiyle uyandık:

- Çocuklar! Buraya gelin.

Tam o sırada derenin karşısında iki kocaman kaz gördük. Naci, tıpkı ördek gibi yürümeye ve “vak vak vak” sesleri çıkarmaya başladı. Kazlar, kafalarını kaldırmış, büyük bir dikkatle Naci’ye bakıyordu. Şaşırılmış gibiydiler. Bahar ve ben gülüyorduk. Naci ise taklit yapmaya devam ediyordu.

HARÇASAM MI, HARÇAMASAM MI?

Merhaba arkadaşım! Elimdeki şu para sence kimlerin cüzdanına girdi ve kaç kere el değıştirdi? Markete gidip bunu harcadığımda, benden de bir başkasına geçecek ve yine elden ele dolaşmaya devam edecek. Paralar her gün neredeyse onlarca kez el değıştiriyor. Hayatımızın içine bu kadar girmiş olan paranın kim tarafından bulunduğuna ve tarihi yolcuğuna hadi birlikte bakalım!

Yazan: Haşim Alp

PARA NEDİR?

Para, karşılığında mal ve hizmet almamızı veya vermemizi sağlayan bir araçtır. Alışveriş yaparken satın almak istediğimiz ürün için para kullanırız. Peki, para ortaya çıkmadan önce alışveriş nasıl yapılırdı, para yerine ne kullanılırdı hiç merak ettin mi?

SUYUN ALTINA DOĞRU İLERLEDİKÇE
ETRAFLARINI DEV DENİZANALARI
SARMAYA BAŞLAMIŞTI.
METİN VE ARKADAŞLARI NEYE
UĞRADIKLARINI ANLAMAYA
ÇALIŞIYORLARDI...

METİN VE EKİBİ

macera peşinde

"SU ALTINDA - 2"

YAZAN: MUSTAFA DEDELER
ÇİZEN: TAYFUN SEZER

DEV DENİZANASI
ÇOCUKLARA DOĞRU
YAKLAŞIYORDU....

HEY,
NELER OLUYOR?
HAYDI, ENERJİ
KİTLERİMİZİ
KULLANALIM!

DURUN!

DENİZANASI
SAYESİNDE PROFESÖRE
DAHA KISA YOLDAN
ULAŞABİLİRİZ.

DENİZANASI, METİN
VE ARKADAŞLARINI
İÇİNE HAPSETTİ.

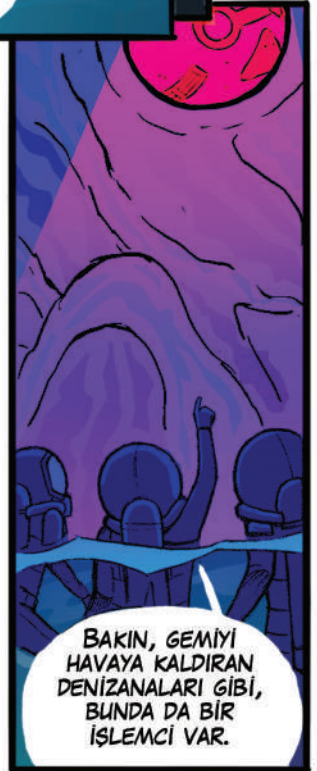

AHH!
BAŞIM
DÖNMEYE
BAŞLADI.

BİR
DENİZANASININ
İÇİNDE
OLDUĞUMUZA
İNANAMIYORUM.

BEYİNİ
VE KALBİ
OLMAYAN BİR
CANLI, BİZİ
ESİR ALDI.

BAKIN, GEMİYİ
HAVAYA KALDIRAN
DENİZANALARI GİBİ,
BUNDA DA BİR
İŞLEMCİ VAR.

Çalışmak

Bu fotoğraf Hindistan'ın Darjeeling şehrinde çekildi. Burada yaşayan çocuklar, hayatlarını devam ettirebilmek için erken yaşlarda hamallık yapmaya başlıyorlar. İplerini başlarından geçirdikleri sepetlerde, birçok şey taşıyorlar. Ama bütün bu zorluklara rağmen gülümsemeyi de ihmal etmiyorlar.

Emek verdiğin bir şeyin karşılığını almak ne kadar güzel değil mi? Döktüğün her damla terin bir değeri olduğunu bilirsin. O halde verdiğin emek çok olmalı ki sonunda karşılığını o denli alabilesin. Derslerine, projelerine veya sınavlarına dört elin varmışçasına sarıl. Ancak o zaman o işi hakkıyla yerine getirmiş olursun. Ne demiş Mimar Sinan:
“Emek çekilmiş her şey değerlidir.”

Çiçekler neden güzel kokar?

Soğuk kış günlerinin ardından baharın gelişiyle tüm canlılar kendini dışarı atar. Etraf kuşların, böceklerin, özellikle arıların kalabalığından geçilmez. Tüm bunlar çiçeklerin marifetidir. Çiçeklerin görevi etrafa polenlerini yaymaktır. Polenleri yaymak için topraklarından çıkmaları mümkün olmadığına göre özel silahlarını kullanırlar. Yani renk ve kokularını. Çiçeklerin rengi, yakındaki böcek ve arıların dikkatini çekse de polenlerin daha uzak bölgelere yayılması gerekir. Tam da bu aşamada devreye kokular girer. Buram buram yayılan kokuyu alan haşereler, yönlerini çiçeklere çevirerek polenlerin taşınmasını sağlarlar. Tabii bu koku, sadece haşereleri değil insanları da etkiler.

Burna kaçan su neden yakar?

Burnuna su çektiğin zaman neler olduğunu tecrübe etmişsindir. Su yavaştan yukarı ilerler, ardından burun direklerin sızlar. Daha da ilerlemişse gözlerinden yaşlar akar. Tüm bunlar olurken yanan burnumuzmuş gibi algılasak da aslında geniz etimiz yanar. Geniz eti, burun kanallarının arkasında, yemek borusunun birleşim noktasındadır. Bu doku, solunum yoluyla vücuda giren mikroplara karşı antikor üretmekle görevlidir ve çalışma mekanizması tamamen hava odaklıdır. Bölgesine su kaçınca neye uğradığını şaşırır ve kısa süreliğine yanma hissi oluşturur.

DENEY ATÖLYESİ!

Madenî Par

Malzemeler

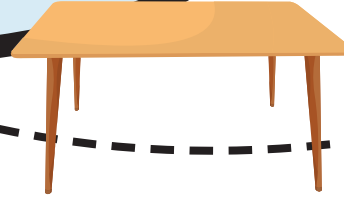
Deneyin Amacı

Madenî paraya dokunmadan hareket ettirmenin kolay bir yolu olduğunu söylesem ne dersin? Sıra halinde dizdiğimiz madenî paralardan sonundakini dokunmadan hareket ettireceğiz.

5
madenî
para

Düz bir zemin
(masa)

Deneyin Yapılışı

İlk önce madenî paralardan beşini, aynı hizaya getirerek yan yana dizelim. Paralar birbirine dokunmalı. Elimizde kalan son parayı da aynı hizaya getirip bir parmak ayıralım. Ayırdığımız parayı, parmağımızla hızlı bir şekilde ittirelim.

Deneyin Sonucu

Bu deneyde kullandığımız madenî parayı ittirdiğimizde bir miktar hareket enerjisi iletmış oluruz. Madenî para, bu enerjiyi önündeki ilk nesneye aktarır ve yavaşlar. Birbirine temas eden paralar, bu enerjiyi son paraya kadar aktarır. Son sırada bulunan paranın önü boş olduğundan öne doğru hareket eder. Enerjinin etkisi ne kadar ise o derece hareket edip yavaşlar ve durur.

İttirdiğimiz paraları ne kadar artırırsak o denli etkisi fazla olacaktır.

DÜNYANIN SOĞUK
GÜZELLİĞİ

NORVEÇ

Merhaba arkadaşım, görüşmeyeli nasılsın? Sana bir İskandinav ülkesinden selam ediyorum. Kuzey Kutbu'na yakın bu ülkede, yılın bir bölümü neredeyse tamamen karanlık. Yaz ayları ise neredeyse hep aydınlık. O yüzden yaz gecelerine "Beyaz Geceler" adı veriliyormuş. Doğal güzellikleri bakımından çok zengin bir ülke burası. 450 binden fazla, irili ufaklı gölü, binden fazla fiyord, el değmemiş nehirler ve dağları ile şaşkınlık oluşturacak kadar güzel. Bu muhteşem manzaraları görmeye hazırsan, Norveç gezimiz başlasın!

Hikayelerden
seçtiklerimizi
Aralık 2021
sayımızda
yayınlayacağımızı
ummalı!

HİKA- YESİ SENDEN

Bu bölümde, aşağıdaki resim
hikayesini yazmamı istiyorsun.
Gördüğün resim sana ne anlatıyor?
Aklına neler geldi? Bundan bir
hikaye çıkar mı? Önce düşün,
sonra yazmaya başla.

Hikayelerinizi edukasyon@milliyet.com.tr adresine, 30 Ekim haftasına kadar göndermen yeterli. Hikayesinin 150 kelimeyi geçmemesine dikkat et!

H

H

Zeynep'in Rüyası

Bir gün Zeynep ormanda yürüyüş yaparken ilginç bir böcek görmüş. Böceği yakalamaya çalışmış ama yakalayamamış. Eve döndüğünde ailesiyle yemeğini yedikten sonra ödevlerini tamamlamış.

Ama Zeynep'in akli hala ormanda gördüğü o ilginç böcekteymiş. Hemen böceği araştırmaya başlamış ve hayvanın "helikopter böceği" olduğunu öğrenmiş. Bunu anne babasıyla paylaştığında ise onlar buna "yusufçuk böceği" de dendiğini söylemişler. Daha sonra uyumaya giden Zeynep dualarını okuyarak yatmış. Rüyasında kendisini yusufçuk böceğinin üzerinde görmüş. Yusufçuk böceği başlamış uçmaya, Zeynep de yusufçuk böceğinin üzerinde her şeyi havadan seyrediyormuş. Yusufçuk böceği helikopter gibi bir alçalıp bir yükseliyormuş. Sanki gerçekten uçuyormuş gibi çok gerçekçi bir rüyanın içerisinde olan Zeynep, heyecandan uyanıvermiş. Uyandığında kendini sanki hala helikopter böceğinin üzerinde uçuyormuş gibi hissediyormuş. O gün okula gittiğinde öğretmen "Herkes gördüğü bir rüyayı resimlesin?" demiş. Zeynep kendisini rüyadaki gibi yusufçuk böceğini üzerinde uçarken çizmiş. Öğretmen çok beğenmiş ve Zeynep'e tam puan vermiş.

Zeynep Hale Aksu – İstanbul

Burak'ın Eğlenceli Hayali

Burak ve ailesi, pikniğe gitmişlerdi. Burak, etrafı dolaştı. Sonra biraz dinlenmek için bir ağacın altına uzandı ve hayallere daldı. Hayalinde, ağustos böceği ile ormanda uçmaya başladılar. Yükseldikçe ovalar, nehirler ve ağaçlar küçülüyordu. Her yeri hayretler içerisinde izliyordu. Birdenbire bir bulutun ağladığını gördüler. Ona "Ne için ağıyorsun?" diye sordular. Bulut, "Hiçbir çocuk beni sevmiyor, o yüzden ağlıyorum." dedi. Burak, "Çocukların seni sevmesini sağlayacak bir fikrim var. Bulut şeklinde pamuk şeker yapıp çocuklara vereceğiz." dedi. Annesinin "Burak!" diye seslenmesiyle kendine geldi. Eve dönerken markete uğrayıp pamuk şeker aldı ve çocuklara dağıttı. Kendisi de pamuk şeker yerken buluta el salladı.

Reyyan Uslu - İzmir

Sıkı Dostluk

Merhaba ben Gomi, bu da en iyi arkadaşım Sala. Sala bir fener balığı ama uçabiliyor. Genlerinden kaynaklıymış. Yine bir gün gezmeye çıkmış. Bir tür ışık gördük, çok güzeldi. Sala ile beraber ışığın sonunu görmeye gittik ama sonunu bulamıyorduk. Biz de ailelerimizden izin alarak dünyayı ve ışığın sonunu keşfe çıkmaya karar verdik. Sala'nın ailesi izin verdi. Çünkü onlarda büyüme çağına giren her çocuk dünyayı keşfe çıkarmış. Sonra da evlerine dönüp yaşadıklarını anlatan kitap yazarlarmış ama

benim ailem onaylamadı. Çünkü ilk kez yanlarımdan ayrılıyordum. Bir gün Sala'nın ailesi bizi ziyarete geldi. Ailemle konuştular ve ailem de düşünüp taşınım kabul ettiler. Her şeyimiz hazır ve yola çıkacaktık. Ailemize sarıldık ve vedalaştık. Sonra ışığın sonunu bulmaya koyulduk. Bir gün sonra vardık. Buranın ismi Dersan'mış. İsmi derelerinden alıyormuş. Çok güzel bir gündü. Bizim 10 yıl sonra bile arkadaşlığımız bitmedi, bitmeyecek.

Emine Betül Öncel

Ayın Ajandası

Tabiatta Bu Ay

- 1 Ekim:** Sıcaklıkların sona ermesi.
- 2 Ekim:** Turnaların göç etmeye başlaması.
- 3 Ekim:** Dünya kuş gözlem günü.
- 12 Ekim:** Yağmur Ormanları Haftası.
- 19 Ekim:** Fidan dikme zamanı. Yağmurların başlaması.
- 31 Ekim:** Ağaç Budama Zamanı.

3 Ekim: Dünyada ilk defa faks gönderildi.

4 Ekim: Hayvanları Koruma Günü. Dünya Uzay Haftası.

5 Ekim: Dünya Çocuk Günü.

6 Ekim: Türkiye'de ilk uçak fabrikası açıldı (1926). İsmi Kayseri Tayyare Fabrikası'dır.

15 Ekim: İlk çocuk dergisi Mümeyyiz çıkarıldı (1938).

23 Ekim: Posta teşkilatı kuruldu (1840).

29 Ekim: Cumhuriyet Bayramı.

31 Ekim: Dünya Tasarruf Haftası.

